

УДК 378.6.014.6:02(4)(045)

DOI: 10.36273/2076-9555.2022.6(311).7-12

Анатолій Гуменчук,

кандидат історичних наук, доцент,
перший проректор Національної академії
образотворчого мистецтва і архітектури,
e-mail: topa@ua.fm

Критерії якості європейської системи вищої бібліотечно-інформаційної освіти

Висвітлено організаційні та когнітивні особливості європейської системи вищої бібліотечно-інформаційної освіти, визначено країн-лідерів, провідні університети яких щорічно входять до світового рейтингу університетів QS World University за освітнім напрямом Library and Information Management.

Доведено, що інституціоналізація потужних наукових шкіл, їхній високий авторитет серед міжнародної наукової спільноти, сталі зв'язки з роботодавцями, гнучкість змісту освітніх програм, культивування традицій фундаменталізації та демократизації освітнього простору університету є базовими умовами забезпечення високої якості вищої освіти, попиту на випускників на ринку праці.

На основі контент-аналізу провідних європейських освітніх програм підготовки фахівців різних освітніх ступенів з'ясовано, що основними векторами сучасних трансформацій вищої бібліотечно-інформаційної освіти є багаторівневість, безперервність, фундаменталізація, цифровізація, універсальність і посилення інформаційного складника у змісті освіти.

Ключові слова: вища бібліотечно-інформаційна освіта; Європа; критерії якості освіти; світовий рейтинг університетів; диверсифікація бібліотечно-інформаційних освітніх програм

Постановка проблеми. Вибір Україною євроінтеграційного вектора розвитку передбачає дослідження українським бібліотекознавством особливостей організаційних і когнітивних складників системи вищої бібліотечно-інформаційної освіти. За результатами цих досліджень варто виявити країн-лідерів, що передують у виробленні ефективних моделей ступеневої освіти бібліотечних кадрів із метою запозичення та впровадження нашою державою провідного європейського досвіду.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій. Специфіку організаційних і змістових перетворень європейської системи вищої бібліотечної освіти українські бібліотекознавці досліджували не надто активно. Загальні вектори трансформації європейської бібліотечно-інформаційної освіти в умовах цифровізації суспільства вивчали Н. Бачинська [1], А. Гуменчук [4], Р. Крохмальний [5], О. Мар'їна [6], А. Соляник [8] та інші. Характерні особливості та напрями модернізації вищої бібліотечної освіти окремих європейських країн висвітлювали В. Бегун [2], Г. Богданов [3], В. Пашкова [7] та інші. Водночас наразі бракує узагальнювального дослідження сучасних тенденцій розвитку й критеріїв якості європейської системи вищої бібліотечно-інформаційної освіти.

Мета статті — на основі поєднання кількісних та якісних критеріїв оцінювання визначити країн-лідерів європейської системи вищої біб-

ліотечно-інформаційної освіти в умовах цифрових трансформацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Європейська система вищої освіти має потужні історичні традиції і є однією з провідних у світі. За критерієм кількості університетів, що пропонують освітні програми (ОП) зі спеціальності Library and Information Sciences, лідирують такі країни: Італія (76 ОП), Франція (45), Німеччина (19), Велика Британія (17), Іспанія (16), Угорщина (13), Бельгія (12), Польща (12), Чехія (10), Нідерланди (9), Швеція (7), Хорватія (6), Португалія (5), Фінляндія (4), Австрія (3), Греція (3), Норвегія (3), Болгарія (2) [10]. В інших розвинених європейських країнах бібліотекознавчі ОП зазвичай пропонує один класичний університет. Однак, як свідчить практика підготовки фахівців, ступінь їхньої конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці майже не залежить від кількісних показників функціонування освітньої мережі.

Головним серед якісних критеріїв оцінювання системи підготовки бібліотечно-інформаційних фахівців нині є загальнознаний світовий рейтинг університетів QS World University за освітнім напрямом Library and Information Management. З 50 університетів 17 країн світу, що входять до цього рейтингу, в європейському сегменті щорічно лідирують 5 британських ЗВО (Університет Шеффілда, Універ-

ситет Лафборо, Університетський коледж Лондона, Міський університет Лондона, Університет Стратклайда в Глазго), що традиційно посідають місця в першій двадцятці, а у третій десятці рейтингу фігурує Університетський коледж Дубліна (Республіка Ірландія). Друге місце в рейтингу поміж європейських країн за кількістю університетів, що мають ОП зі спеціальності Library and Information Sciences, поділяють Нідерланди (Амстердамський університет та Університет Еразма в Роттердамі) й Іспанія (Барселонський університет і Мадридський університет Карлоса III), що мають по два заклади вищої освіти. Окрім Ірландії, одним університетом у рейтингу репрезентовано Фінляндію (Університет Тампере), Швецію (Університетський коледж Борас), Німеччину (Берлінський університет імені Гумбольдта), Італію (Римський університет Ла Сапієнца), Португалію (Університет Порту) [9].

Отже, одні з провідних позицій у світовому рейтингу посідають 9 європейських країн, що мають потужні історичні традиції розбудови прогресивних національних систем вищої освіти. Зокрема, лідерські позиції Великої Британії зумовлено культивуванням якісної вищої освіти найстарішими та найпрестижнішими університетами цієї країни — Оксфордом (1168) та Кембриджем (1209). Їхній вплив як перших англomовних університетів світу на формування високого рівня культури та освіченості населення Англії, а згодом і численних колоній Британської імперії, на інституціоналізацію потужних наукових шкіл світового рівня заклав підвалини для безперечної авторитетності британської системи вищої освіти не лише на європейському континенті.

У 2022 р. у рейтингу найкращих університетів світу QS World University Rankings за освітнім напрямом Library and Information Management Університет Шеффілда посів перше місце, випередивши такі авторитетні американські навчальні заклади, як Університет Північної Кароліни в Чепел-Гілл, Університет Іллінойсу в Урбана-Шампейн, Вашингтонський університет, Сіракузький університет, Університет Індіани, що попередніми роками традиційно входили до першої п'ятірки світових лідерів освіти [9].

Університет Шеффілда, заснований 1828 р., є одним із найвідоміших навчальних закладів Великої Британії, нині входить у сотню QS World University Rankings by Subject із 16 спеціальностей і має високу репутацію серед світових працевлагодів. Бакалаврів і магістрів зі спеціальності Library and Information Sciences заклад готує від 1963 р.: кафедра інформаційних досліджень випускає бакалаврів ін-

формаційних наук, магістрів у галузі бібліотекознавства та інформаційних наук, а також магістрів у галузі інформаційних систем та управління інформацією. Значну популярність серед здобувачів магістерського ступеня набула міждисциплінарна освітня програма в галузі хіміоінформатики, що має статус міжнародної, на неї можуть вступати іноземні студенти зі 140 країн світу [10].

Фундатором вищої бібліотечної освіти у Великій Британії є Університетський коледж Лондона, у структурі якого ще 1919 р. було створено Бібліотечну школу, що нині має назву "Школа бібліотекознавчих, архівних та інформаційних досліджень". Потужні традиції розбудови бібліотечної освіти дали змогу керівництву коледжу вже від 1966 р. запровадити підготовку магістрів гуманітарних наук у галузі бібліотекознавства та інформатики, а від 1988 р. — магістрів інформаційних наук. Зміст освітньої програми "Інформаційні науки" передбачає поглиблене вивчення здобувачами магістерського ступеня особливостей застосування комп'ютерних технологій для підвищення ефективності інформаційної діяльності. Серед обов'язкових навчальних дисциплін: "Комп'ютерні технології та програмування", "Системний аналіз та проектування інформаційних систем", "Пошукові системи Інтернету", "Бази даних: структура та дизайн", "Технології автоматизації бібліотек", "Інформаційні системи для бізнесу" та інші.

У 1930 р. бібліотечну школу започатковано й у структурі Бірмінгемського університету. Нині вона має назву "Школа інформаційних досліджень" і пропонує здобувачам бібліотечно-інформаційної освіти, окрім класичної ОП "Бібліотекознавство та інформаційні науки", додаткові однорічні магістерські ОП профілізації "Управління цифровою інформацією" та "Управління медичною інформацією".

На початку 1940-х рр. відразу кілька потужних університетів започаткували підготовку бібліотечних фахівців, зокрема: Міський університет Лондона, Ліверпульський університет Джона Мура, Сельський університет, Лідський столичний університет, Манчестерський столичний університет, Королівський університет Белфаста, Університет Брайтона, Університет Темзи Валлі та інші. До середини 1970-х рр. бібліотекознавчі кафедри цих закладів випускали спеціалістів із бібліотекознавства та інформаційних наук, але під впливом інформаційних і соціальних трансформацій перейшли на ступеневу підготовку кадрів, започаткувавши бакалаврські та магістерські освітні програми актуальних профілізацій, зокрема: бакалавр наук у галузі інформаційного

менеджменту та бізнес-досліджень; бакалавр наук у галузі управління інформаційними системами; магістр наук у галузі управління цифровою інформацією, магістр у галузі управління медичною чи економічною інформацією; магістр інформатики в галузі охорони здоров'я тощо [10].

Серед найсучасніших європейських освітніх практик варто виокремити дворічні міжнародні магістерські й докторські ОП у галузі інформаційних досліджень, які пропонує факультет інформації та комунікації Нортумбрійського університету в Ньюкаслі. Заклад реалізує ці освітні програми разом із факультетом інформаційних досліджень Університету Шеффілда та має угоди про співпрацю з Мельбурнським королівським технологічним університетом (Австралія), факультетом інформаційних наук Мадридського університету (Іспанія), Інститутом інформаційних наук Загребського університету (Хорватія). Мета цих ОП — надати теоретичні знання, потрібні фахівцям у цифровому середовищі для виробництва широкого спектра інформаційних послуг, планування та оцінювання інформаційних систем, застосування методів аналізу інформаційних потреб користувачів, збереження культурного надбання через оцифрування.

В Амстердамському університеті на факультеті ЗМІ та управління інформацією діють бакалаврські й магістерські ОП "Інформаційний менеджмент", в межах яких готують фахівців для інформаційної інфраструктури країни. Через чотири роки навчання здобувач має кваліфікацію "Бакалавр у галузі ЗМІ, інформації та комунікації". Надалі має змогу продовжити навчання в магістратурі, де за рік здобуде кваліфікацію "Магістр у галузі інформації і документації" або "Магістр у галузі архівознавства".

Серед іспанських університетів — лідерів світового рейтингу QS World University Rankings найстарішим є Барселонський університет. Заснований 1915 р., заклад має давні традиції підготовки бібліотечних фахівців. Від 1993 р. університет переведено на систему ступеневої освіти й запроваджено підготовку бакалаврів і магістрів у галузі інформаційних наук, а від 2005 р. відкрито інноваційну ОП підготовки магістрів у галузі управління цифровим контентом. У зміст цієї ОП було введено актуальні навчальні дисципліни, зокрема: "Правові та технічні аспекти розповсюдження контенту", "Оцінювання та вибір цифрового вмісту", "Користувачі та оцінювання використання цифрової інформації", "Системи управління контентом", "Візуалізація інтерфейсу та взаємодія", "Індексування та пошук інформації", "Управління цифровими проектами" тощо.

Університет Тампере є провідним вищим Фінляндії, що пропонує багато освітніх напрямів, зокрема й інформаційний. Від 1971 р. на факультеті інформаційних наук запроваджено підготовку бакалаврів, магістрів і докторів філософії в галузі інформаційних досліджень. У змісті ОП наголошено, що навчальний процес спрямовано на формування компетентностей, потрібних для обслуговування, адміністрування та дослідження всього сектора управління інформацією, у тому числі бібліотечного та документаційного.

Термін опанування бакалаврської програми — 3 роки, магістерської — 2. На базі Університету Тампере діє міжнародна програма NORSLIS — Науково-дослідна школа в галузі бібліотекознавства та інформаційних наук, що охоплює мережу університетів із 15 країн Північної та Центральної Європи. Завдяки функціонуванню цієї школи балтійські країни мають можливість присуджувати докторський ступінь зі спеціальності Library and Information Sciences.

Шведська школа бібліотечних та інформаційних наук є структурним підрозділом Університету Бораса — національного лідера системи вищої освіти країни. Сталі традиції ефективного поєднання освіти та наукових досліджень сприяли тому, що цей навчальний заклад вже пів століття є потужним дослідницьким середовищем країни та має право присуджувати докторські ступені в галузі бібліотекознавства й інформаційних наук. Високий авторитет і численні міжнародні зв'язки школи сприяли тому, що вона стала співорганізатором щорічних наукових конференцій BOBCATSSS — форуму молодих науковців, який відбувається під егідою EUCLID (Європейської асоціації бібліотечної та інформаційної освіти й досліджень). Серед науково-дослідних студій Шведської школи бібліотечних та інформаційних наук, що об'єднують понад 20 докторантів, найперспективнішими є "Інформаційні практики та цифрові культури", "Інфраструктура організації знань", у межах яких студенти опановують технології інтелектуального аналізу текстів і машинного навчання, інструменти візуалізації інформації та цифрову семантику. Не менш креативними є підходи закладу до змісту й структури магістерських ОП, що суттєво розширюють предметну сферу застосування інформаційних фахівців і дають змогу присуджувати ступінь магістра в галузі архівознавства, бібліотекознавства, інформатики та музеології [11].

Широкий підхід до змісту підготовки інформаційних фахівців реалізують університети Португалії. Серед п'яти вишів, що запровадили бакалаврські та магістерські ОП у галузі інфор-

маційної, бібліотечної та архівної справи, провідним є Університет Порту. На базі Інституту інформаційної, архівної та бібліотечної справи, що входить до складу вишу, окрім бакалаврів у зазначеній сфері, готують магістрів і докторів філософії в галузі управління інформацією, а також контент-менеджерів та інформаційних аналітиків не лише для бібліотек, а й для всіх установ, що потребують фахівців для роботи з інформацією. Широки міжнародні зв'язки університету, що забезпечують мобільність викладачів і студентів, його високий авторитет серед наукової спільноти та роботодавців є запорукою утримання лідерських позицій в національній системі вищої бібліотечно-інформаційної освіти.

Італія лідирує поміж європейських країн за кількістю університетів, які мають ОП в галузі бібліотечної та архівної справи. З 76 ЗВО найпотужнішим є Римський університет Ла Сапієнца, що 2022 р. уперше посів 44 місце у п'ятдесятці QS World University Rankings by Subject зі спеціальності Library and Information Management [9]. Італійська система вищої бібліотечно-інформаційної освіти відрізняється змістовим різноманіттям ОП, що є переважно магістерськими. Термін їх опанування — 1—3 роки, що залежить від профілізації та цільового спрямування підготовки фахівців. З огляду на те, що в Італії наявна велика кількість установ, які зберігають історико-культурну спадщину, найбільша кількість дворічних магістерських ОП — це "Науки про культурні цінності", "Документація та історичні дослідження", "Архівна та бібліотечна справа", "Архівна палеографія", "Архівні, палеографічні та дипломатичні дослідження", "Управління фондами архівів і бібліотек", "Антикварні книги", "Реставрація книг та паперу", "Церковні культурні цінності", "Управління церковними архівами" та інші. Серед інтегрованих ОП сучасного спрямування — "Видавнича справа та медіакомунікації", "Інформаційні дослідження". Зміст дворічних аспірантських ОП більш універсальний і зазвичай вони мають назву "Бібліотекознавство, архівознавство та методологія досліджень".

Освітні програми зі спеціальності "Бібліотекознавство та інформаційні науки" пропонують 19 університетів Німеччини, серед яких найстарішим і найавторитетнішим є Берлінський університет імені Гумбольдта, який зі спеціальності "Бібліотекознавство та інформаційні науки" у QS World University Rankings посідає 35 позицію з 50 можливих. У 1809 р. заклад заснував відомий німецький мовознавець, філософ і державний діяч Вільгельм фон Гумбольдт, який провів

реформу гуманітарної освіти у Пруссії. Концепція розвитку вишу зумовила і його назву — "Мати усіх сучасних університетів", а її зміст полягає в студіюванні всебічної та системної гуманітарної освіти за принципом "навчання через дослідження". Про ефективність цієї моделі організації вищої освіти свідчить той факт, що серед випускників університету 29 лауреатів Нобелівської премії, зокрема А. Ейнштейн, Е. Фішер, М. Планк, Ф. Габер та інші.

Продовжуючи й донині традиції потужної гуманітарної підготовки на основі поглиблених наукових досліджень, Університет імені Гумбольдта уклав угоди про співпрацю й реалізацію програм подвійних дипломів магістерського та докторського ступенів з авторитетними світовими закладами вищої освіти, як-от Королівський коледж Лондона, Університетський коледж Дубліна, Болонський, Віденський і Таллінський університети, Карлів університет у Празі, Вашингтонський університет, Університет Північної Кароліни в Чепел-Гілл, Римський університет Тор Вергата, Мадридський університет Комплутенсе та інші.

Випускова кафедра бібліотекознавства та інформаційних наук філософського факультету Університету імені Гумбольдта пропонує бібліотекознавчі ОП усіх рівнів — від бакалаврського до докторського в очному та дистанційному форматах. Для реалізації онлайн-навчання кафедра тісно співпрацює з Центром дистанційного навчання та безперервної освіти, що функціонує при німецькому Університеті Кобленц-Ландау.

Термін опанування ОП із бібліотекознавства та інформаційних наук, за результатами якого студент здобуває в Університет імені Гумбольдта освітній ступінь бакалавра мистецтв у галузі бібліотечної справи, — 3 роки. Мета програми — надати теоретичні знання та практичні навички щодо реалізації функцій і методів роботи в бібліотеці та інших установах інформаційної галузі. За результатами опрацювання дворічних магістерських ОП здобувачі мають засвоїти теоретико-методичні навички організації інформаційних процесів та управління бібліотечними установами, навчитися реалізовувати незалежні академічні проєкти, спрямовані на оптимізацію технологій функціонування не лише бібліотек, а й інших типів документаційних установ. Наголосимо, що захист кваліфікаційної роботи є обов'язковою формою атестації здобувачів усіх освітніх рівнів — від бакалаврського до докторського. Термін опанування освітньо-наукової програми на здобуття ступеня доктора філософії з бібліотекознавства та інформаційних наук — 3 роки.

Висновки. Компаративний аналіз бібліотекознавчих ОП провідних університетів європейських країн надав можливість з'ясувати, що ані стан системи вищої освіти країни, ані кількісні показники підготовки інформаційних фахівців суттєво не впливають на якість навчального процесу. Серед найважливіших умов організації якісної освітньої системи: потужні традиції спадкоємності щодо фундаменталізації та демократизації навчального середовища, орієнтація на сучасні тренди розвитку інфор-

маційного простору, універсалізація змісту та гнучкість ОП, тісні зв'язки зі стейкхолдерами, насамперед роботодавцями, відгуки яких про рівень підготовки фахівців є визначальними для рейтингу окремих університетів та освітньої системи країни загалом. Україні також варто врахувати тенденцію до посилення інформаційного складника у змісті бібліотечної освіти як сучасний напрям профілізації ОП підготовки бібліотечно-інформаційних фахівців провідними університетами Європи.

Список використаних літератури та джерел

1. Бачинська Н. А. Бібліотечна освіта в країнах Європи / Н. Бачинська // Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції до 75-річчя заснування Національної історичної бібліотеки України (м. Київ, 2—3 жовт. 2014 р.) ; М-во культури України, Нац. іст. б-ка України. — Київ, 2014. — С. 11—14.
2. Бегун В. Підготовка бібліотечних професіоналів в Іспанії / В. Бігун // Бібліотечний вісник — 1997. — № 4. — С. 8—9.
3. Богданов Г. Підготовка бібліотечних кадрів у Німеччині / Георгій Богданов // Вісник Книжкової палати. — 2018. — № 8. — С. 43—46.
4. Гуменчук А. В. Міжнародні вимоги до гармонізації освітніх програм підготовки фахівців у галузі бібліотекознавства та інформаційних наук / А. В. Гуменчук // Вісник Харківської державної академії культури. — 2021. — Вип. 59. — С. 33—43.
5. Крохмальний Р. Бібліотечна освіта і міжнародні інтернет-комунікації / Р. Крохмальний // Вісник Львівського університету. Серія: Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології. — 2017. — Вип. 11—12. — С. 293—294.
6. Мар'їна О. Ю. Соціокомунікаційні технології в європейській бібліотечній освіті / О. Ю. Мар'їна // Вісник Харківської державної академії культури. — 2013. — Вип. 40. — С. 125—132. — Режим доступу: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/v40/18.pdf>. — Назва з екрана.
7. Пашкова В. Професійний візит у Велику Британію / Валентина Пашкова // Вісник Книжкової палати. — 1998. — № 6. — С. 12—13.
8. Соляник А. А. Моделі сталого розвитку вищої бібліотечно-інформаційної освіти: зарубіжний досвід / А. А. Соляник // Сучасна інформаційно-бібліотечна освіта: орієнтири співтворення : зб. матеріалів X Міжнар. наук.-практ. конф., 25—28 лют. 2020 р., смт Славське Львів. обл. ; ВГО Укр. бібл. асоц., Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв. — 2020. — С. 13—17. — Режим доступу: [Zbirnyk_ULA_Slavske_2020_compressed.pdf](https://zbirnyk_ula_slavske_2020_compressed.pdf). — Назва з екрана.
9. QS World University Rankings 2022. — Mode of access: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/>. — Title from the screen.
10. World Guide to Library, Archive and Information Science Education: Third new and completely revised Edition / Edited by Axel Schniederjürge. — KG Saur München, 2017. — 561 p.
11. The Swedish School of Library and Information Sciences // BOBCATSSS Association Newsletter (A.K.A European Association for Library and Information Education & Research, EUCLID). — 2022. — Issue 44. — Mode of access: <https://bobcatsss.info>. — Title from the screen.

Anatolii Humenchuk,

PhD of Historical Sciences, Associate Professor,

First Vice-Rector of the National Academy of Fine Arts and Architecture

Quality criteria of the European system of higher library and information education

The article highlights the organizational and cognitive features of the European system of higher library and information education, identifies the leading countries and the leading universities annually been included into the QS World University ranking in the field of Library and Information Management.

It is proved that the basic conditions for ensuring higher education high quality, the demand for graduates in the labour market are the institutionalization of powerful scientific schools, their high prestige among the international scientific community, stable relations with employers, flexibility of educational programs, cultivation of traditions of fundamentalization and democratization of the university education.

Based on the content analysis of the current European leading educational programs for training specialists in various degrees, it is proved that the main modern transformations vectors of the higher library and information education are multilevelness, continuity, fundamentalization, digitalization, universality and strengthening the information component in education.

Keywords: higher library and information education; Europe; criteria of the education quality; universities' world ranking; diversification of library science educational programs

References

1. Bachynska N. A. (2014). Bibliotechna osvita v krainakh Yevropy. *Zbirnyk materialiv Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii do 75-richchia zasnuvannia Natsionalnoi istorychnoi biblioteki Ukrainy (m. Kyiv, 2—3 zhovt. 2014 r.)*. Kyiv, pp. 11—14.
2. Behun V. (1997). Pidhotovka bibliotechnykh profesionaliv v Ispanii. *Bibliotechnij visnik*, 4, pp. 8—9.
3. Bohdanov H. (2018). Pidhotovka bibliotechnykh kadrov u Nimechchyni. *Visnik Knizhkovoyi palati*, 8, pp. 43—46.
4. Humenchuk A. V. (2021). Mizhnarodni vymohy do harmonizatsii osvity proqram pidhotovky fakhivtsiv u haluzi bibliotekoznavstva ta informatsiinykh nauk. *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury*, 59, pp. 33—43.
5. Krokmalnyi R. (2017). Bibliotechna osvita i mizhnarodni internet-komunikatsii. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriya: Knyhoznavstvo, bibliotekoznavstvo ta informatsiini tekhnologii*, 11—12, pp. 293—294.
6. Mar'yina O. Yu. (2013). Sotsiokomunikatsiini tekhnologii v yevropeiskii bibliotekni osviti. *Visnyk Kharkivskoi derzhavnoi akademii kultury*, 40, pp. 125—132. Available at: <http://www.ic.ac.kharkov.ua/RIO/v40/18.pdf>.
7. Pashkova V. (1998). Profesiyni vizyt u Velyku Brytaniuu. *Visnik Knizhkovoyi palati*, 6, pp. 12—13.
8. Solianyuk A. A. (2020). Modeli staloho rozvytku vyshchoi bibliotekno-informatsiinoi osvity: zarubizhnyi dosvid. *Suchasna informatsiino-bibliotekna osvita: oriientyri spivtvorennia : zb. materialiv Kh Mizhnar. nauk.-prakt. konf., 25—28 liut. 2020 r., smt. Slavske Lviv. obl.*, pp. 13—17. Available at: [Zbirnyk_ULA_Slavske_2020_compressed.pdf](https://www.zbirnyk_ula_slavske_2020_compressed.pdf).
9. *QS World University Rankings 2022*. (2022). Available at: <https://www.topuniversities.com/university-rankings/world-university-rankings/>.
10. *World Guide to Library, Archive and Information Science Education: Third new and completely revised Edition*. (2017). KG Saur München.
11. The Swedish School of Library and Information Sciences. (2022). *BOBCATSSS Association Newsletter (A.K.A European Association for Library and Information Education & Research, EUCLID)*, 44. Available at: <https://bobcatsss.info/>.

Надійшла до редакції 3 червня 2022 року

СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

УДК 272-732.2(456.31)+271.4]-6/-7(045)
DOI: 10.36273/2076-9555.2022.6(311).12-19

Микола Сенченко,
директор Книжкової палати України, професор,
e-mail: director@ukrbook.net
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7445-5185>

Цивілізаційний проєкт "Папська імперія Риму": від Священної Римської імперії до хрестових походів*

У третій статті, присвяченій планам Ватикану щодо встановлення світового панування, розглянуто період реалізації цивілізаційного проєкту "Папська імперія Риму" від Священної Римської імперії до хрестових походів.

Ключові слова: Ватикан; католики; уніати; єзуїти; конгрегації; орден; Ротшильд; цивілізаційні проєкти; світове панування; політика; гроші

Під Священною Римською імперією (962—1075)

У 962 р. Оттон I з Адельгейдою урочисто вступив у Рим, де 2 лютого вінчався в соборі Святого Петра імператорською короною. Саме цю дату вважають днем народження Священної Римської імперії, що проіснувала до наполеонівських воєн. Однак коронацією владолубний німець не обмежився. На відміну від колишніх імператорів, він мав цілком конкретний погляд

на питання єдиноначальності й не міг змиритися із законом, відповідно до якого пап обирали, а не призначали. Крім того, примітивний вояка навіть не припускав думки, що на території, котра належала йому, може існувати ще чиясь влада. Інакше кажучи, рішучий тевтон намагався збудувати так звану вертикаль влади.

Ось коли Октавіану (Папі Іоанну XII) справді стало зле! Претензії Оттона вибивали з-під його ніг не так адміністративну, як фінансову базу.

* Продовження. Початок див.: Вісник Книжкової палати. 2022. № 4. С. 3—12; № 5. С. 3—9.